

Nadgradnja LEK ugotovitve iz razprav

Matjaž Grmek

Ljubljana, 7. 12. 2023

Delavnice in udeleženci

8 delavnic: 30. marec – 7. 12. december 2023

	datum	prizorišče	Podpora LEA	komentar
1.	30. 3.	Energetika Maribor	ENERGAP	
2.	4. 4.	Občina Ajdovščina	GOLEA	
	12. 4.	Občina Luče	KSSENA	odpovedano
	9. 5.	Občina Loški potok		odpovedano
3.	25. 5.	Občina Luče	KSSENA	
4.	7. 6.	Dol pri Hrastniku		
5.	20. 6.	Mestna knjižnica Kranj	LEAG	komaj
6.	26. 9.	Dominikanski samostan Ptuj	LEA SP	
7.	24. 10.	Škocjanski zatok	GOLEA	
8.	7. 12.	Slovenski etnografski muzej, Lj.		

- 116 udeležencev (7d)

skupina	število	
občine	51	
LEA	24	
ministrstva	7	
ostali	34	

Glavna sporočila

- Delavnice in razprava koristna
- LEK potreben/koristen
- Potrebna sprememba LEK, (zdaj včasih nebodigatreba)
da postane razvojni dokument:

Lokalni energetske koncept je **orodje**, s katerim se **načrtuje**, **usmeri** in **podpre energetske razvoj lokalne skupnosti** tako, da se učinkovito in v čim večji meri izkoristi **potencial** za prihranke energije in izkoriščanje obnovljivih virov energije (**URE** in **OVE**).

Z oblikovanjem LEK in njihovim izvajanjem se mora **vzpostaviti** in **krepi partnerstva** (1) med državno, regijsko in lokalno (občinsko) ravno, (2) med občinami, (3) na ravni lokalne skupnosti med občino, podjetji in dobavitelji, (4) znotraj občinskih upravnih struktur in (5) z občani (državljeni) in interesnimi organizacijami.

Kako priti do sprememb

Izhodišče – **analiza** sedanjega stanja in pogled naprej:

- podroben **pregled** obstoječe metodologije (pravilnik)
- podrobno primerjalna **analiza** vzorca devetih LEK (kakovost in skladnost z zahtevami)
- oblikovan **Strokovni svet** LEK - medsektorski strokovno posvetovalni organ za nadgradnjo metodologije za pripravo LEK (anketa)
- pregled sodobnih **pristopov** k energetske lokalnem načrtovanju
- **zabeležka mnenj in izkušenj iz prakse** – participativne delavnice

Mnenja in predlogi udeležencev

Kakšni naj bodo LEKi

- mnenja in pogledi na tematiko različni
- nekaj nasprotujočih
- nekaj se jih je ponavlja in izstopajo

Primer:

LEKi **šibki** pri **strateškem načrtovanju** s pogledom v razvoj za obdobje 5 do 10 let, so slabo **prilagodljivi** na spremenjene okoliščine in kot taki že v letu ali dveh v praksi le še malo uporabni. **Cilji** na nacionalnem nivoju se namreč hitro spreminjajo (višajo).

- vitki, dinamični, prilagodljivi >> e-LEKi
 - letno posodabljanje (NEPN na 4 I)
 - primerni za strateško načrtovanje
 - prilagojeni velikosti občine (morda dve obliki*; osnovna in razširjena, 10.000)
- poenostavljeni
 - enostavno **predstavljivi** odgovornim, drugim deležnikom, javnosti (ključni kazalniki, povzetki, grafični prikaz prostorskih vsebin)
 - standardiziran in avtomatiziran **zajem** in **vnos podatkov** >> e-LEK
 - informacijski **portal** ‚vse na enem mestu‘ (državne podatkovne zbirke, npr. toplotna karta, potenciali OVE, seznam degradiranih zemljišč, itd.)
 - izločiti nepotrebno **podvajanje**/prepisovanje podatkov (promet, ni vpliva)

- vključujoči
 - vključitev strokovne javnosti
 - ključnih deležnikov
 - splošne javnosti

- skladni
 - NEPN
 - prostorsko načrtovanje (OPN)
 - lokalne specifikke (velikost občine, potenciali)

Kaj je potrebno

- povezovanje

- manjše občine (pomanjkanje virov)** >> nižja Q LEK
- regionalni vidik (SECAP, REK?)
- medsektorsko povezovanje (npr. energetika in prostor, toplota in EE)
- načrtovalci in investitorji
- občine in država (tudi povratna informacija)

** vloga LEA

- tekmovanje s ponudniki na trgu (viri, dumping)
- sprememba po vzoru pripravljavcev CPS (promet) in
- regionalnih razvojnih načrtov (RRA)

- Prekiniti **začaran krog** med prostorskimi načrtovalci in pripravljavci LEK.

Prostorski načrtovalci pogosto izpostavljajo **pomanjkljive prostorske opredelitve** v LEK. (Npr. plin in DO sta še zajeta, ostalo ne.) Zaradi tega se pojavljajo **težave** pri spremembi **OPN**.

Pripravljavci LEK bi zato morali opredeliti **prioritetno rabo energentov**, manjkajo pa ustrezne **strokovne podlage** za to. Pripravljavec LEK nima česa vzeti v roke. Prostorski načrtovalci pravijo, da tega ni, zato zapišejo po občutku, energetiki pa imajo potem težave z OPNji in krog je sklenjen.

• Vključevanje javnosti

Na **mikro ravni je** za uspešno opredelitev teh področij potrebno več usklajevanja, kar pomeni tudi **vključevanje javnosti**, tako **strokovne** kot tudi **splošne**.

Strokovno javnost je potrebno **vključiti** že na začetku pri zasnovi LEKa, da se zagotovi zajem vseh relevantnih vhodnih podatkov.

V ta namen se oblikuje **usmerjevalna skupina**, ki je na začetku lahko širša v naslednjih fazah pa skrčena (priporoča se 5-7 članov) z najbolj relevantnimi (ki niso nujno obenem tudi najbolj strokovni) in aktivnimi člani, ki je aktivna tudi še kasneje, po sprejetju LEK in spremlja tudi njegovo izvajanje.

Za male občine je to seveda težje izvedljivo, kar spet kaže na smiselnost povezovanja.

V delu LEK, kjer se načrtujejo konkretni projekti (**akcijski načrt**), je potrebno **vključevanje javnosti**, če naj bodo projekti potem uspešno izvedeni (umeščanje v prostor) po vzoru lokalnega prostorskega načrtovanja in OPN.

Izpostavljeno je bilo tudi dejstvo, da možni (lokalni) **investitorji** o potencialnih projektih niso obveščeni in ne vidijo priložnosti za sodelovanje. Tudi v tem smislu je potrebo izboljšati vključevanje javnosti v proces priprave LEK.

Tudi sicer se kaže, da je pri pripravi LEK potrebno več **povezovanja** in **sodelovanja** med posameznimi področji in je LEK vse manj zgolj v energetske domeni.

Koristni bi bili **javni kazalniki** doseganja ciljev oz. možnost javnega spremljanja izvajanja LEK s kazalniki napredka, ki bi omogočali **primerjavo** med občinami.

Nova, manj obravnavana področja

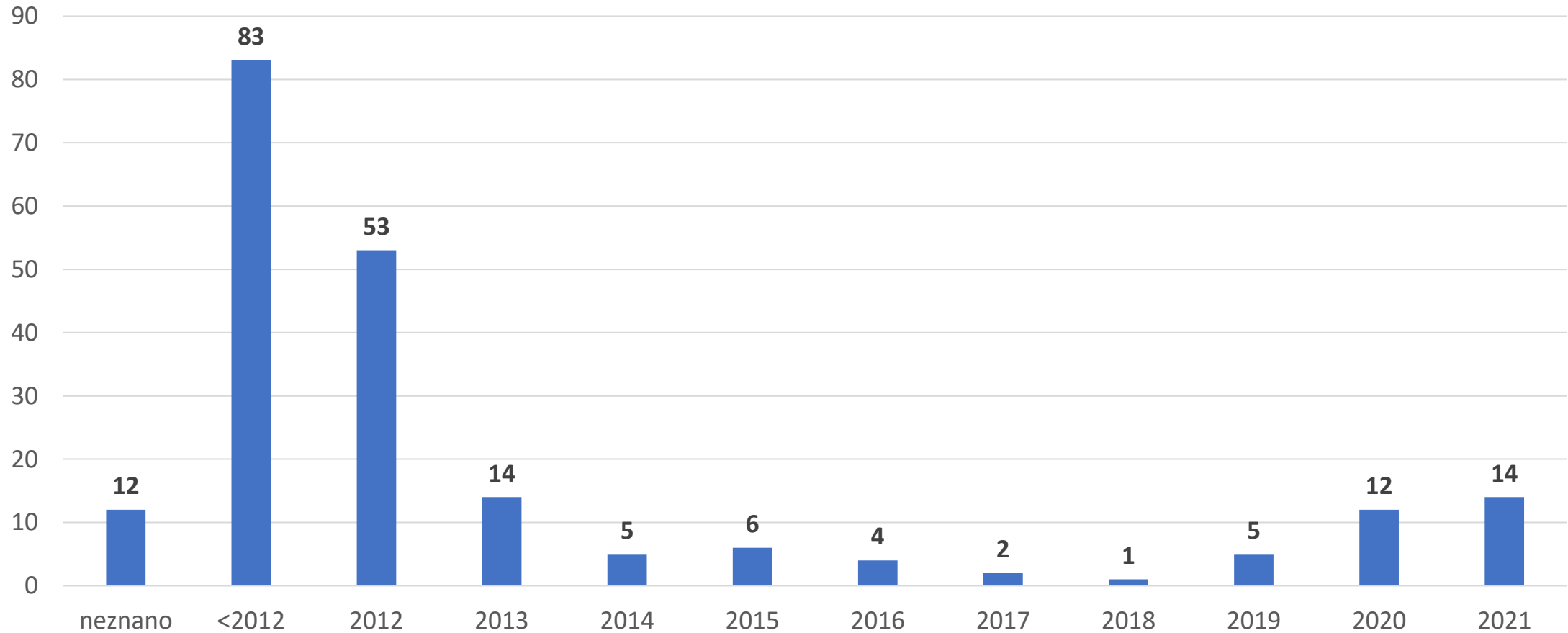
- naslavljanje **energetske** in **prevozne revščine**.
- energetske skupnosti
- področje kmetijstva

Lokalni energetska koncept je orodje, s katerim se načrtuje, usmeri in podpre energetska razvoj LOKALNE SKUPNOSTI tako, da se učinkovito in v čim večji meri izkoristi potencial za prihranke energije in izkoriščanje obnovljivih virov energije (URE in OVE).

*Z oblikovanjem LEK in njihovim izvajanjem se mora vzpostaviti in krepi **partnerstva***

- (1) med državno, regijsko in lokalno (občinsko) ravno,*
- (2) med občinami,*
- (3) na ravni lokalne skupnosti med občino, podjetji in dobavitelji,*
- (4) znotraj občinskih upravnih struktur in*
- (5) z občani (državljeni) in interesnimi organizacijami.*

Spodbuda

Kaj je potrebno

- Smiselnost, uporabnost

- sklenjen krog – priprava, poročanje – ni povratne informacije
- uporaba zbranih podatkov na državnem nivoju
- vezava konkretnih projektov (AN) na **financiranje**, pripravljene **razpisi*** (to bi občine spodbudilo k višji Q LEK – za izvajanje LEK so ključni finančni viri)

* možna rešitev: vzporednica s prijavi na mednarodne projekte – prijavitelj je voden skozi proces in dokler ni vse izpolnjeno, prijava ni možna

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

HVALA

Matjaž Grmek
Focus, društvo za sonaraven razvoj
matjaz@focus.si